

מראי מקומות- זכחים צ'

דכוונת הגמ' לענין מקרא הפרשה, כגון מי שמחוייב קרבן בזמן הזה, דאינו יכול להביא קרבנותיו, דצריך לקרוא פרשת עולה קודם שקורא פרשת חטאת. ומה שבאמירתם הקדימו העולה, כ' דהיינו משום דנכלל בפרשת הקרבן הוא הקטרה, ובהקטרת אימורין קיי"ל דעולה קודמת לחטאת, ולכן קורא פ' עולה מקודם [ואינו משמע דכוונתו לפרש כן ברש"י, אלא משמע דס"ל דכוונת רש"י בקריאת הפרשה דתורה ממש]. וע"ע במשנת ר' אהרן (ז', ג'), שכ' ליישב פרש"י, דהתורה בא ללמדנו דמה שהחטאת קודמת לעולה, אי"ז משום דהעולה אינה ראוי' להקרבה קודם הקרבת החטאת, אלא שיש מעלה דחטאת דמכשרת, אבל בעצם שפיר הוי עולה ראוי' להקריב קודם החטאת. ובאמת איכא נפק"מ בזה, דמי שהקריב עולה קודם לחטאת, האם אמרי' דהעולה פסולה משום דהי' מחוסר זמן או לא, וי"ל דלפי רש"י, כוונת התורה לומר דבעצם שפיר הוי העולה ראוי' גם מקודם, ולכן אינו חשיב מחוסר זמן, וכשר.

(ד) ואפי' חטאת העוף לעולת בהמה- פרש"י, כגון יולדת עשירה וכו'. וע' בחזון איש (מנחות ל"ג, י"ג) דדייק דס"ל לרש"י דמה דאמרי' דחטאת העוף קודמת לעולת בהמה, היינו דוקא היכא דהעולה בא עמה, ודלא כחטאת העוף שבא קודם עולת העוף, דאז מבואר ברש"י על המשנה (פט.) בהא דמעשר קודם לעוף, כ' אפי' עולת העוף, דהא חטאת העוף קודם לעולת העוף, אלמא דאפי' היכא דאינו בא עמה, מ"מ אמרי' דחטאת העוף קודמת עולת העוף. אולם ע' בקרן אורה (עמוד ב') שכ' דבהוריות משמע דחטאת העוף קודמת לכל עולת בהמה, אפי' אם אינה באה עמה, וכן דייק מלשון הרמב"ם. וכן דייק החזו"א שם מדברי תוס' בעמוד ב', דאפי' אם אינה עולה עמה הוא.

(ה) אלא זה בנה אב לכל חטאות שיקדמו לעולות הבאות עמה- יש לעי' אם זה מעכב, דהיינו דאם הביא העולה קודם שהביא החטאת, אם הוי עולה פסולה או לא. וע' בתוס' לעיל (ה). ד"ה עולתה) שהביא מח' הראשונים אם

(א) אמר ר' פפא, בדהדר עיילינהו כ"ע לא פליגי- ע' בחזון איש (ו', ב') דהבין דכוונת ר' פפא לומר דכ"ע לא פליגי דלא נפסלו, ולכן נתקשה לו, דהא ודאי הא דרבינא ב"ש דאמר אימורי קק"ל שיצאו לפני זריקה פסולין הלכתא היא, אלא דהגמ' הי' רוצה להביא רא' לשיטתו, ודחי לה, והדר אמר לימא כתנאי, ודחי ר' פפא דאין רא' מכאן לשי' רב"ש, דיתכן דלא נח' בהדר עיילינהו, וכל המח' הוא רק אם עדיין הם מאבראי. אבל לקושטא דמילתא, גם ר' פפא מודה דנח' גם בהדר עיילינהו, ולא אמרי' דרבינא דלא כחד. וע"ע בתוס' לעיל (כו. ד"ה דלמא) דפי' הגמ' להיפוך, דבהדר עיילינהו כ"ע מודו דנפסלין משום יוצא, ולפי זה דכ"ע כרב"ש, ע"ש.

(ב) ה"מ גבי השתי הלחם, דלאו גופי' דזיבחא- הק' האילת השחר, הא סכ"ס חוץ לעזרה הוא, ומאי נפק"מ אם גופי' דזיבחא הוא או לא. ותי' דמה שאינו במקום העזרה, שהוא מקום הראוי' לזריקה, אם אינו גופי' דזיבחא, אז אינו מקושר כ"כ להזבח, ולכן ודאי אין זריקה מעולת ליוצא. משא"כ באימורין, דבעצם חלק של הזבח נינהו, לכן אפי' אם הם חוץ למקום הזריקה, שפיר י"ל דהזריקה פועלת לגבייהו. [ולדבריו אולי יש לפרש מה דלמסקנת הגמ' לכא' איכא דבר ק', דנח' ב' מחלוקות שונות, א' באימורין מאבראי, וב' שתי לחם מגואי, ולכא' אינן שייכים להרדי כלל. ולפי הנ"ל שפיר י"ל דמח' א' הוא, דאימורין מגואי אין שום מח', כיון דשייכים להזבח וגם הם במקום הזבח, ונח' רק ביש א' לריעותא, דהיינו דבאימורין באבראי, דמצד א' מקושר להזבח, אבל אינו במקום הזבח, ובשתי הלחם מגואי, דבעצם אין שייך להזבח, אבל נמצא במקום הזריקה, וע"ע בזה. ועוד יתכן דלפי מה שהבאנו מהחזון איש לעיל, דגם ר' פפא מודה לדינא דנח' גם באימורין גם בעיילינהו, א"כ לא ק' כ"כ לומר דבאמת היו מחלוקות, דאי"ז למעשה, אלא לדחות הראי' לרב"ש, וע"ע].

(ג) למקראה הקדימה הכתוב- פרש"י, שתהא נקראת בענין תחילה. והק' תוס', מה חידוש הוא זה. ולכן פי' בשם ר' חיים דהיינו להקדישה, דצריך שיקדיש העולה קודם החטאת, אבל להקריב החטאת קודם. והק' החשק שלמה, א"כ בכל מוספי מועדים דכתבם התורה העולה קודם להחטאת, לענין מה עשה כן, הרי לעולם צריך להקדים החטאת בהקרבה, ואצל קרבנות אלו לא שייך לומר דהקדישה מקודם. ולכן הוא פי'

ממור"ר בעל המחבר שליט"א דלשון התפילה לכא' משמע כדברי רעק"א, דאמרי' בתפלת ר"ח "זבחי רצון ושעירי חטאת", דמשמע דמקריבין העולה מעיקרא. וע"ש מש"כ ליישב דבריהם ע"פ הירושלמי בהוריות, דמבואר דהיכא דכתי' "על עולת התמיד" משמע דצריך להיות החטאת סמוך לתמיד של שחר, וא"כ ע"כ אין מקישין מוסף דר"ח לסוכות לענין זה, שהרי ע"כ צריך להיות החטאת קודם העולה.

(ז) **וכולן הכהנים רשאים לשנות באכילתן לאכלן צלויין ושלוקין ומבושלין** - ואי' בגמ' דטעם הדבר הוא משום דכתי' למשחה לגדולה, כדרך שהמלכים אוכלים. ויש לעי', האם דין זה דאכלים קרבנות כדרך שהכהנים אוכלין, האם זה הוא דין באכילת קרבנות בכלל, או דוקא במה שהכהנים אוכלים. וע' ברש"י בפסחים (פז). שכ' דמה שצריכין לאכול קרבן פסח על השובע הוא משום הדין דלמשחה לגדולה, אלמא דס"ל לרש"י דאף באכילת קדשים של ישראל אי' דין דלמשחה לגדולה. וע"ע ברש"י בפסחים (קט:). דג"כ כ' דטעם אכילת פסח על השובע הוא משום למשחה לגדולה. אולם בחי' הגר"ח על הש"ס (כ"ה) מהגרי"ז ביאר בדעת הרמב"ם דס"ל דרק באכילת כהנים אי' דין דלמשחה לגדולה, ומה שצריך לאכול הקרבן פסח על השובע הוא דין מיוחד בקרבן פסח.

(ח) **לתת לתוכן תבלי חולין** - ע' במקדש דוד (י"ד), ח', ד"ה ובההיא) שהביא מה שהק' תוס' במנחות (כ"א) דלשי' רש"י דס"ל דאי' איסור חולין בעזרה אפי' אם אינו עושה מעשה כעין מעשה עבודה בהחולין, א"כ איך מותר להביא תבלין לעזרה, הא אי' איסור חולין בעזרה. ותי' המקד"ד דכל האיסור חולין בעזרה הוא רק בדברים ששייכים להביאן לקרבן, מנחה, נסכים, וכו'. אבל תבלין וכדו', דאין שייך בכלל להביאו בשום אופן, בזה אין שייך האיסור חולין בעזרה, ע"ש להסברו.

(ט) **תדיר ומקודש איזה מהן קודם** - ע' ברש"ש דכ' דאבעיא דלא אפשריטא הוא. והביא מש"כ הרע"ב דנראה דתדיר קודם, והביא דהתוס' יו"ט ביאר דעתו דתדיר נלמד מקרא, אבל מקודש לית לי' קרא. וע"ש ברש"ש מה שהק' ע"ז. וע"ע בט"ז (או"ח תרפ"א)

צריך ריבוי להא' דהעולה כשרה בדיעבד, אבל הסכימו הבעלי תוס' שם דכשר בדיעבד [ולכא' כל זה דוקא בעולה וחטאת הבא על דבר א', ולא בכל ב' חטאות ועולות הבאות בבת אחת לעזרה דצריך להקדים החטאת]. וע' במשנת ר' אהרן (ז', י"ב) שהביא מהריטב"א בקידושין (יג:) שכ' דמי שהביא העולה מקודם, שוב אינו יכול להביא החטאת, דהחטאת צריך להיות קודם העולה. והבין ר' אהרן בדבריו, דאף דהעולה כשרה, מ"מ אין שייך להביא החטאת, דהא אין שייך להביא החטאת לאחר העולה, ומבואר מהריטב"א דהסדר מעכב בדיעבד. וע"ש עוד במשנת ר' אהרן (שם, י') דדן במי שהוא מחוסר כפורים ומת קודם שהביא חטאתו ועולתו, דודאי אין שייך להיורשים להביא חטאתו, אבל מהו הדין עם עולתו, האם מביאים אותו או לא. והביא בשם הרשב"א בקידושין (יג:) דדוקא אם כבר הביא החטאת מביאים היורשים העולה, אבל אם רק הפריש קרבנותיו קודם מיתתו, אין מביאים העולה, וביאר ר' אהרן דס"ל להרשב"א דאין זה רק סדר קדימה, אלא דקודם שהביא החטאת הרי הוא מחוסר זמן, ורק מגזה"כ הוא כשר בדיעבד, אבל לכתחלה ודאי אינו יכול להביא העולה אם עדיין לא הובא החטאת, אפי' אם לעולם לא יהי' אפשר להביאה.

(י) **אפי' תימא פרים דחג נמי כמשפטם כתיב בהו** - כ' הרש"ש דדין זה הוא רק בסוכות, דבשאר רגלים לא כתיב בהו לשון "כמשפט", וכן דייק מלשון הרמב"ם. אבל הביא דבתוס' רעק"א על המשנה שם אי' דבכל רגלים מביאים העולה מעיקרא. וכ' הרש"ש דאולי כוונת רעק"א משום ההיקש שיש בין המועדים, אבל כ' דלכא' זה אינו, דהא מקרא זה דכמשפט ילפי' נמי דקרבנות החג מעכבין זה את זה, ובשאר רגלים מבואר דאין מעכבין זה את זה, אלמא דאין דרשי' היקש לכל המועדים ללמוד כל הלכות של קרא זו. וע"ש דצייד דאולי למדין דין זה מהא דכתי' ביחזקאל, ע"ש. וע"ע במעדני משה (סי' א') שהק' מקרא מפורש בפ' שמיני, בענין שעיר ר"ח ששורף אהרן, והשיב אהרן למשה "הן היום הקריבו את חטאתם ואת עולתם לפני ד'", דהיינו דהקריבו החטאת ואז העולה, ואף דמוסף של ר"ח ג"כ נכלל בההיקש של המועדים, כמבואר בשבועות (י'). [אולם שמעתי

דהאריך בענין תדיר, וכ' דאע"פ דהוי איבעיא
דלא אפשיטא, "משמע שיש לנו לפסוק
דתדיר עדיף, כיון שהוא כלל בתורה ואין לנו
דבר ברור להוציא מן הכלל". וכ' בהגהת
רעק"א שם, דכן פסק הרע"ב (הנ"ל), אבל כ'
דהרמב"ם פסק דאיזה מן שירצה יקדים.